

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

Miljöprövningsdelegationen
(MPD)

BESLUT

1 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

Upplands Flygflottilj F16
Box 645
751 27 UPPSALA

Delgivningskvitto

Tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken (MB) till anläggning för rening av blyförorenat skjutvullsmaterial vid F16 i Uppsala, Uppsala kommun

BESLUT

Tillstånd

Länsstyrelsen meddelar Försvarsmakten, Upplands Flygflottilj F16, nedan kallad F16, tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken att på fastigheten Ärna 5:16 i Uppsala kommun inom flottiljområdets norra del (alternativ Björkby) anlägga och driva en anläggning för rening av blyförorenat skjutvullsmaterial. Under tillståndstiden får maximalt 10 000 ton blyförorenad kulfångssand behandlas i anläggningen.

Verksamheten klassificeras enligt bilagan till förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med **SNI-kod 90.006-5**.

Tillståndet gäller till och med den 31 december 2002. F16 skall meddela tillsynsmyndigheten (Generalläkaren) när verksamheten satts igång.

Miljökonsekvensbeskrivning

Länsstyrelsen godkänner med stöd av 6 kap. 9 § miljöbalken miljökonsekvensbeskrivningen i ärendet, se bilaga 1.

Villkor för verksamheten

1. Om inte annat följer av övriga villkor skall verksamheten i huvudsak bedrivas i enlighet med vad F16 angivit i ansökan eller i övrigt åtagit sig i ärendet. Sådana mindre ändringar av verksamheten som avses i 5 § tredje stycket förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall anmälas på det sätt som anges i 22 § samma förordning till länsstyrelsen.

2. Anläggningen skall utformas och drivas så att processvatten och nederbördsvatten, som kan vara blyförorenat, samlas upp i en tät uppsamlingsbassäng.

Länsstyrelsen Uppsala län

POSTADRESS: 751 86 UPPSALA BESÖKSADRESS: HAMNESPLANADEN 3

TELEFON: 018 - 19 50 00 TELEFAX: 018 - i E-POST: it-funktionen@c.lst.se

POSTGIRO 3 51 73-4 / 6 88 03-6 ORGNISATIONSNUMMER: 202100-2254 (VAT SE202100225401)

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

2 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

3. Utsläpp av eventuellt överskott av process- och nederbördsvatten skall om möjligt undvikas och får endast ske om halten av bly i vattnet som riktvärde*¹ maximalt är 0,05 mg/liter. Innan utsläpp av bly till recipienten sker skall samråd ske med tillsynsmyndigheten. Total mängd utsläppt bly, koppar och zink skall redovisas till tillsynsmyndigheten.
4. Total mängd utsläppt bly från sedimentationsbassängerna till Fyrisån får som gränsvärde*² maximalt uppgå till 30 gram.
6. Damning skall förhindras genom att vattenbegjutning utförs vid behov.
7. Tvättat material som skall återanvändas får ej innehålla mer än 200 mg bly per kilogram torrsbstans (TS).
8. Före uppläggning eller nyttiggörande av tvättat material skall samråd ske med tillsynsmyndigheten.

*¹ Med riktvärde avses ett värde som, om det överskrids, ålägger bolaget att vidta åtgärder så att villkoret inte överskrids och förhindrar att överskridandet upprepas.

*² Med gränsvärde avses ett värde som aldrig får överskridas.

Verkställighetsförordnande

Länsstyrelsen förordnar med stöd av 22 kap. 28 § första stycket jämfört med 19 kap. 5 § 11 miljöbalken att tillståndet får tas i anspråk även om beslutet inte vunnit laga kraft.

Särskilda upplysningar

Detta tillstånd befriar inte F16 från skyldigheten att iaktta vad som gäller enligt andra bestämmelser för den verksamhet som tillståndet avser.

F16 ska fortlöpande planera och kontrollera verksamheten för att motverka eller förebygga olägenheter för människors hälsa och miljö (26 kap. 19 § miljöbalken) samt i övrigt iaktta vad som sägs i förordningen (1998:901) om verksamhetsutövarens egenkontroll. Varje år senast den 31 mars ska miljörapport lämnas in till tillsynsmyndigheten avseende föregående år (26 kap. 20 § miljöbalken). F16 ska till tillsynsmyndigheten lämna de uppgifter och handlingar som behövs för tillsynen samt utföra eller bekosta sådan undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen (26 kap. 21 och 22 §§ miljöbalken).

Enligt 12 § förordningen (1996:971) om farligt avfall får farligt avfall som uppkommer i yrkesmässig verksamhet transporteras endast av den som har

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

3 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

särskilt tillstånd. Vidare får enligt 22 § samma förordning farligt avfall mellanlagras, återvinnas eller bortskaffas yrkesmässigt endast av den som har särskilt tillstånd.

REDOGÖRELSE FÖR ÄRENDET

Ansökan

F16 ansöker om att på fastigheten Uppsala Ärna 5:16 få rena cirka 4 400 m³ (motsvarar cirka 6 200 ton) blyförorenad kulfångssand som kommer från regementena LV3 (Norrtälje), S1 (Enköping) samt F16 (Uppsala).

Tidigt samråd enligt 6 kap. 4 § miljöbalken har skett. Möte med Länsstyrelsen, Generalläkaren, Fyrisåns vattenförbund, Fortifikationsverket och S1 hölls den 14 mars 2000. Länsstyrelsen beslöt den 15 juni 2000 (2410-4811-00) att den planerade verksamheten kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Härefter har utökad samråd enligt 6 kap. 5 § miljöbalken skett. Möte med Länsstyrelsen, Fyrisåns vattenförbund och Fortifikationsverket hölls den 29 juni 2000.

Tillståndsansökan enligt miljöbalken kom in den 25 augusti 2000. En miljökonsekvensbeskrivning bifogades ansökan. Ansökan och miljökonsekvensbeskrivningen kungjordes i Upsala Nya Tidning den 25 oktober 2000. Ansökan remitterades för yttrande till Generalläkaren, Fyrisåns vattenförbund och Kommunstyrelsen i Uppsala kommun.

SÖKANDENS TALAN

Ansökan med åtaganden och yrkanden

F16 yrkar att få anlägga och driva en reningsanläggning för blykontaminerad kulfångssand inom flottiljområdet på fastigheten Ärna 5:16 i Uppsala kommun. F16 avser,

- att rena den förorenade kulfångssanden ner till 200 mg bly/kg TS varvid koppar och zink kommer att tas bort i motsvarande grad,
- att utforma anläggningen så att processvatten och nederbördsvatten, som kan vara blyförorenat, genom invallning och förtätning av arbetsytan samlas upp och slamavskiljs i uppehållsmagasin samt i det fall vatten kommer att släppas ut i Fyrisån detta vatten kommer det att renas från bly (understigande 0,05 mg/l), koppar och zink till föreskrivna nivåer,

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

4 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

- att transportera högst 5 % av ursprungsmaterialet till godkänd behandlingsanläggning för farligt avfall samt
- att begränsa buller från verksamheten så att Naturvårdsverkets nedan angivna riktlinjer för nyetablering av industri uppfylls:

Dag	kl 07.00 – 18.00	50 dB(A)
Kväll	kl 18.00 – 22.00	45 dB(A)
Natt	kl 22.00 – 07.00	40 dB(A)

F16 yrkar att slutliga villkor, framför allt för utsläpp och försiktighetsåtgärder, fastställs när entreprenör är upphandlad och därmed metod för rening är bestämd. När entreprenör är upphandlad önskar F16 överlåta tillståndet till denne.

F16 yrkar att tillståndet ska gälla till och med 31 december 2002 eftersom reningsentreprenaden kommer att gå igång först våren 2001.

Teknisk beskrivning

Av ansökningshandlingarna och vad sökanden i övrigt angett framgår bl.a. följande.

F16, som är beläget nordväst om Uppsala, ansöker om tillstånd för att få anlägga och driva en reningsanläggning för blykontaminerad kulfångssand inom flottiljområdets norra del. Närmaste bostadshus ligger cirka 500 meter nordväst om den planerade anläggningen. Området som kommer att beröras har en yta på cirka 100 x 50 meter.

Av ansökan framgår att sammanlagt cirka 4 438 m³ blyförorenad sand kommer att behandlas. Kulfångssanden hämtas från skjutbanor och deponier i Uppsala, Bålsta, Enköping, Norrtälje, Väddö, Mellinge och Marma. Cirka 30 % av materialet som ska behandlas härrör från Uppsalaområdet.

Två olika metoder för rening redovisas i ansökan, mekanisk tvätt och kemisk lakning. Den förstnämnda metoden förordas då relativt lång erfarenhet finns av metoden.

Vid mekanisk tvätt separeras blyet från sanden genom en flerstegsprocess där bl.a. siktning, magnetisk avskiljning, gravitationsseparering, våtavskiljning via spiralseparator och lamellförtjockare kan kombineras. Några kemikalier används inte.

Arbetstiderna kommer normalt att vara vardagar kl. 06.00 - 20.00.

Reningsförfarandet, inklusive transporter, kommer att ta cirka fyra månader. Efter utförd behandling avetableras och avstädas området.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

5 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

Vid platsen för reningsanläggningen kommer obehandlad kulfångssand att lagras endast för några dagars drift. Marken under planerad plats består av ett cirka fem meter djupt lerhaltigt material. Grundvattenytan ligger cirka 5 meter under markytan. Vid händelse av långvarigt regn täcks massorna med presenning för att förhindra urlakning av föroreningar.

Dagvattnet från uppställningsplatsen avleds via ett väster därom beläget dike. Diket leder dagvattnet ut i Fyrisån strax norr om uppställningsplatsen.

Vattnet som används till processen återanvänds, d.v.s. processen är i princip sluten. Viss mängd vatten i form av spill kan avgå. Arbetsytan kommer att invallas och asfalteras.

Processvattnet kommer att ledas till två sedimentationsbassänger med en sammanlagd volym på cirka 300 m³. Vid avetablering av verksamheten avses att processvattnet efter slamavskiljning, sedimentation och rening skall via ett dike släppas ut i Fyrisån.

Miljökonsekvenser

Vad gäller påverkan på luften kan hanteringen av skjutbanesanden medföra damning. Sanden kommer därför vid torrperioder att begjutas med vatten. Transporterna kommer att ske med lastbil.

Reningsmetoden mekanisk tvätt förväntas efter vidtagna skyddsåtgärder inte ge någon eller endast obetydlig påverkan på mark eller vatten.

Anläggningen beräknas inte ge upphov till mer buller än den ordinarie verksamheten på flottiljområdet och buller från intilliggande väg. Naturvårdsverkets riktlinjer avseende buller från nyetablering av industri beräknas inte överstigas.

Det avfall som den mekaniska tvätten alstrar är renad sand, blykolor och blyfragment samt en mindre rest blyslam. Renad sand (högst 200 mg bly/kg TS) återanvänds till utfyllnad i lämpliga marker. Om materialet avses att användas till annat än kulfång bör samråd ske med tillsynsmyndigheten. Avskilda blykolor och blyfragment går till återvinning. Blyslam återvinns om blykoncentrationen är tillräckligt hög (200–500 g bly/kg), vid lägre koncentrationer går slammet till godkänd deponi för farligt avfall. Den mängd som går till deponi ska utgöra högst 5 % av ursprungsmängden.

YTTRANDE

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

6 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

Yttrande har endast inkommit från Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Uppsala kommun som tillstyrkt ansökan under förutsättning,

1. att blyutsläpp till Fyrisån redovisas som totalmängd och halt per liter för vatten från sedimentationsbassänger,
2. att blyhalten i vatten från sedimenteringsbassänger inte överstiger 0,05 mg/l vid utsläpp till Fyrisån samt
3. att buller från verksamheten inte överstiger 50 dBA dagtid (kl 07-18), 45 dBA kvällstid (kl 18-22) och 40 dBA natt (kl 22-07) mätt som ekvivalentnivå vid närliggande bostäder.

SÖKANDES BEMÖTANDE AV YTTRANDET

F16 har bemött miljö- och hälsoskyddsnämndens uppgifter enligt följande.

1. I det fall vatten kommer att släppas ut i Fyrisån kommer det med hjälp av en vattenreningsanläggning att renas ned till koncentrationer understigande 0,05 mg bly/l.
2. Om sedimentationsbassängerna vid detta tillfälle är fulla, d v s innehåller 300 m³ vatten, innebär det ett totalt blytillskott till Fyrisån på 300 000 liter x 0,05mg/liter =15 g. Detta förutsätter att allt vatten i bassängen släpps ut, i annat fall mindre tillskott av bly.
3. Vad gäller buller är avståndet till bostäder cirka 500 meter. Naturvårdsverkets riktlinjer beräknas ej överskridas.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Den aktuella kulfångssanden är farligt avfall enligt förordningen (1996:971) om farligt avfall (avfallskategori 99 01 01 - förorenade uppgrävda jordmassor, schaktmassor och muddermassor).

Enligt bilagan till förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd utgör anläggning för behandling av sådant farligt avfall som avses i ovannämnda förordning om farligt avfall och som består av uppgrävda massor om den tillförda mängden är högst 20 000 ton per år, SNI-kod 90.006-5, tillståndspliktig verksamhet, som provas av länsstyrelsen (prövningsnivå B).

Miljöbalkens mål och de allmänna hänsynsreglerna

Länsstyrelsen bedömer att sökanden visat att verksamheten kommer att bedrivas och skyddsåtgärder kommer att vidtas så att en hållbar utveckling främjas enligt

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

7 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

1 kap. 1 § miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer vidare att sökanden visat att verksamheten kommer att bedrivas enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. samma balk.

Lokalisering

För verksamheten skall enligt 2 kap. 4 § andra stycket miljöbalken en sådan plats väljas att ändmålet uppnås med minsta möjliga intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö.

I Bättre plats för arbete (Boverket 1995) anges ett riktvärde för skyddsavstånd till behandlingsanläggning för miljöfarligt avfall på 500 meter, d.v.s. samma avstånd som till närmaste bostadshus i detta fall. Då verksamheten genom vattenbegjutning inte bedöms orsaka betydande dammproblem och då sökanden även bedömer att buller ej nämnvärt kommer att öka gör Länsstyrelsen den bedömningen att störningarna i förevarande fall inte motiverar ett större skyddsavstånd än ovan-nämnda riktvärde.

Ur transportsynpunkt är lokaliseringen lämplig då 30 % av de massor som avses att renas finns i Uppsalatrakten. Även de geologiska och hydrologiska förutsättningarna har visat sig lämpliga och minimerar riskerna för mark- och vattenförorening.

Länsstyrelsen anser att den föreslagna lokaliseringen, med de skyddsåtgärder som sökanden föreslagit, uppnår ändamålet med verksamheten med minsta intrång och olägenhet för människors hälsa och miljö.

Hushållningsbestämmelser

Enligt 2 kap. 4 § första stycket miljöbalken ska för verksamheten väljas en plats som är lämplig bl. a. med hänsyn till 3 och 4 kap. miljöbalken.

Området är av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap. 9 § andra stycket miljöbalken och skall därför skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra tillkomsten eller utnyttjandet av anläggningarna.

Området ligger inom yttre skyddszon för vattenskyddsområde med skyddsföreskrifter (03 FS 1990:1) för de kommunala grundvattentäkterna i Uppsala-Vattholmaåsarna i Uppsala kommun. Verksamhetens förenlighet med grundvattenskyddet prövas av Länsstyrelsen i särskild ordning.

Planförhållanden

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

8 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

Området är inte detaljplanelagt. Verksamheten kommer att bli belägen inom flottiljområdet. Länsstyrelsen bedömer att den föreslagna användningen är förenlig med översiktsplanen.

Tidigare beslut

Den aktuella flottiljflygplatsen meddelades den 12 maj 1995 tillstånd enligt miljöskyddslagen. Koncessionsnämndens för miljöskydd beslut om tillstånd överklagades till regeringen. Regeringen har ännu inte slutligt prövat överklagningsärendet.

Motivering av villkor

Vid normal drift av anläggningen och med planerade skyddsåtgärder bedöms verksamheten inte medföra några emissioner av betydelse till omgivningen.

De eventuella utsläppen av bly till Fyrisån, något eller några få tiotals gram, bedöms inte nämnvärt påverka sedimentens eller vattnets innehåll av bly. Som jämförelsevärden kan nämnas mätdata från Fyrisån, mätstation Klastorp, uppströms aktuell anläggning. Haltvärdena vid mätstationen ligger under 1990-talet i storleksordningen 0,5 µg bly/liter och den totala årstransporten mellan cirka 13 och 170 kg bly.

Länsstyrelsens sammanfattande bedömning

Verksamhetens syfte är att motverka mark- och vattenföroreningar vid olika skjutbanor i trakten. Alternativerna att deponera allt material eller förelägga verksamheten till annan plats är mindre miljömässigt lämpliga. Sökanden har visat att alternativet mekanisk tvätt kan genomföras med endast små utsläpp av föroreningar till vatten, luft och mark. Anläggningen bedöms inte på ett oacceptabelt sätt påverka närboende. Länsstyrelsen bedömer därför att verksamhetens inriktning samverkar med miljöbalkens syfte.

Länsstyrelsen anser sammanfattningsvis att, om föreskrivna villkor iakttas, verksamheten går att förena med de allmänna hänsynsreglerna och målen i miljöbalken samt med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen. Tillstånd skall därför lämnas till verksamheten.

Tillsynsmyndigheten skall i god tid informeras om när verksamheten startas och därefter fortlöpande hållas underrättad om verksamheten.

Detta beslut kan överklagas till Stockholms tingsrätt, miljödomstolen, se bilaga 2.

LÄNSSTYRELSEN
UPPSALA LÄN

BESLUT

9 (9)

2000-12-14

Dnr: 2420-7341-00

Beslut i ärendet har fattats av miljöprövningsdelegationen. I beslutet har deltagits länsassessor Roger Gustafsson, ordförande, och miljöskyddshandläggare Ulf Lindblom, miljöskakkunnig. Ärendet har föredragits av miljöhandläggare Mats Thuresson, miljö- och fiskeenheten. I den slutliga handläggningen har i övrigt miljövårdsdirektör Leif Sandin deltagit.

Roger Gustafsson

Ulf Lindblom

BILAGA

1. Miljökonsekvensbeskrivning den 18 augusti 2000
2. Hur man överklagar